Idees d'actualitat

La guerra comercial entre els Estats Units i la Xina des de l'arribada de Donald Trump a la Casa Blanca és un dels conflictes que determina l'agenda internacional. Els efectes d'aquesta guerra comercial estan tenint conseqüències a nivell geopolític i en l'àmbit econòmic-financer i fins i tot a nivell social i tecnològic. Des del CETC seguirem aquest tema amb una atenció especial i en aquesta edició del Diari de les Idees i hem parat una especial atenció. Des del punt de vista de l'anàlisi estratègica i geopolítica, destaquem els articles de Jessica Chen a *Foreign Affairs* i de Richard Arzt a la web *Slate.fr* on es repassa el llarg historial d'encontres i desencontres entre la Xina i els EUA. Així mateix, alerten del risc que des dels EUA s'emmarqui la competència amb la Xina en termes de civilització i d'ideologia i entrar perillosament en la lògica de convertir la Xina en l'enemic a batre.

En aquest enfrontament destaca la importància creixent de la tecnologia, tant pel que fa al disseny i a la producció d'armament punter (Johnson) com pel desenvolupament de tecnologies avançades i de la Intel·ligència Artificial (Lynch). El clímax d'aquest conflicte fou la detenció el desembre de 2018 de Meng Wanzhou vice-presidenta i directora financera de Huawei i filla del fundador de l'empresa que ha desencadenat una tensió diplomàtica i amb un clar component estratègic entorn la tecnologia 5G.

L'abast i les possibles conseqüències d'aquesta crisi tampoc no ha escapat a les anàlisis fetes des d'Europa on contribucions com les de Cuscito i Denis aprofundeixen en els reptes geoestratègics plantejats per un conflicte que sempre té a Rússia com a actor secundari però rellevant mentre que Julianne Smith apunta a la conveniència d'una aliança entre els Estats Units i la UE per contrarestar el poder xinès.

Són també diversos els articles que incideixen en els aspectes comercials i econòmics de la crisi i destaquem els autors Chatzky i Glosserman que assenyalen que aquest tipus de confrontació només pot acabar generant conseqüències econòmiques i financeres negatives a ambdós països.

En aquest context volem destacar, el dossier actual de *Foreign Affairs*que porta per títol "*What Happened to the American Century?"* que es dedica a analitzar la pèrdua de poder i

d'influència dels Estats Units al món des de la Segona Guerra del Golf (McGurk) i les causes del malbaratament de l'hegemonia global de la qual gaudien des del final de la Guerra Freda (Zakaria).

Finalment, també hem volgut incidir en un altre conflicte que té com a protagonista la política exterior nord-americana i la tensió creixent amb Iran, tant des d'una perspectiva històrica (Halimi) com per les repercussions que té per a Europa (Tisdall).

Més enllà del conflicte tecnològic que oposa els Estats Units i la Xina, també destaquem els reptes ètics que comporta el desenvolupament de la Intel·ligència Artificial, com bé assenyala Adela Cortina, és important no intentar dotar els sistemes intel·ligents d'una moral, sinó orientar l'ús humà d'aquests sistemes per resoldre els nostres reptes actuals com a humanitat. Complementa aquesta aportació l'anàlisi de Cukier sobre els temors i les esperances que suscita la IA que és bona i dolenta a la vegada, intel·ligent, però feble, salvadora de la civilització i destructora de mons segons les perspectives de diferents experts. Finalment, també hem considerat rellevant la ressenya d'un estudi que apunta un tema important i no gaire tractat que alerta sobre els costos mediambientals dels programes de desenvolupament de la IA.

Pel que fa a l'agenda catalana, el final del judici contra els polítics catalans i els dirigents de les moviments independentistes, així com la constitució dels nous ajuntaments després de les eleccions del 26M, han generat molts comentaris i anàlisis rellevants sigui des del punt de vista dels impediments perquè els diputats catalanes electes puguin prendre possessió del seu escó a l'Eurocambra (Bosch), fins a la interessant anàlisi de Zarzalejos sobre la construcció d'un contrarelat espanyol al voltant de la teoria del cop d'estat que s'apunta en les conclusions de la Fiscalia, passant per les estratègies d'aliances utilitzades pels diferents partits polítics als diferents ajuntaments, que són objecte d'un article d'en Josep Ramoneda.

En relació al model econòmic destaquem les crítiques al creixement sostingut i il·limitat com a sinònim de benestar ressenyades en l'article de Lemoine il·lustren la crisi del sistema actual de desenvolupament. En la mateixa línia Gareth Dale fa un interessant repàs històric del concepte. Lligant amb això, els vincles entre la justícia social i les accions de defensa del medi ambient apuntats per Julian Brave i les reflexions de John Gray sobre l'extinció del pensament i el canvi climàtic acaben conformant una síntesi entre els aspectes econòmics i climatològics fonamentals de cara als propers anys.

Finalment, i en relació al cicle iniciat amb les eleccions al Parlament Europa, destaquem uns articles que assenyalen el racisme a les institucions comunitàries i analitzen la crisi de l'esquerra tradicional davant l'auge dels partits ecologistes.

Diari de les IDEES

Política internacional i globalització

Salvatore Babones China Is Bluffing in the Trade War

A parer de l'autor la guerra comercial que Donald Trump vol endegar contra la Xina està a punt de convertir-se en realitat. Fins ara, la cosa no havia anat d'algunes tensions lligades als aranzels de 25% sobre els productes xinesos però que no s'aplicaven als prosductes en trànsit. Això va crear una finestra d'oportunitats de quatre a sis setmanes perquè dls negociadors nord-americans i xinesos poguessin arribar a un acord i evitar l'execució de les obligacions. Però ara aquesta finestra s'està tancant, i sense cap mena d'acord a la vista, s'està especulant molt sobre quina serà la reacció de la Xina. Malgrat el que diuen els mitjans oficials xinesos, l'autor considera que la Xina tindria molt poca influència en una guerra comercial de debò amb els Estats Units. Més enllà de les declaracions optimistes de les autoritats xineses, la veritat és que la Xina segueix sent un país relativament pobre, amb un PIB per càpita inferior a la sisena part del dels Estats Units. En comparació amb els Estats Units, l'economia xinesa és relativament ineficaç i indiferenciada, i els seus mercats no estan massa desenvolupats. També assenyala que la Xina necessita els Estats Units més que els Estats Units necessiten la Xina. Amb tot, acaba apuntant que so s'acaba desencadenant una autèntica guerra comercial, no queda gaire clar qui la pot acabar guanyant. I a quin preu.

Richard Arzt Chine et États-Unis, 75 ans de relations compliquées

Arran de la guerra commercial (i tecnològica) en la que estan immersos els Estats Units i la Xina, l'autor fa un repàs a les relacions entre ambdós països des del final de la Segona Guerra Mundial al llarg d'uns 75 anys marcats pels recels, els trencaments, la cooperació, les tensions i la distensió en funció del moment polític. Des del xoc ideològic després de la presa de poder per part de Mao Zedong fins a la reconciliació dels anys setanta fent causa comuna contra la Unió Soviètica, passant per les tensions generades pels esdeveniments de Tiananmen ara fa 30 anys o els inicis de la guerra commercial ja al tombant del segle XXI. Fins a la situació actual de guerra oberta per determinar qui tindrà el poder comercial i tecnològic per coinvertir-se en el nou superpoder com assenyala el pla 2025 posat en marxa fa tres anys pel president Xi Jinping a fi i efecte de sobrepassar els Estats Units com a primer potència econòmica mundial.

Xavier Mas de Xaxàs La identidad perdida de los musulmanes chinos

Aquest extens reportatge denuncia la repressió de les autoritats xineses sobre la població

de religió musulmana del Xinjiang. De fa molts anys, les autoritats imposen un progrés que esborra la tradició, deshumanitza al musulmans i els converteix en una peça més de l'engranatge totalitari. L'objectiu és que els individus treballin i obeeixin, i que ho facin sense pensar i, sobretot, sense recordar. El seu model de referència ha de ser el xinès d'ètnia Han. A la Xina, la història és líquida, es reescriu i es purga. Herois i villans sovint s'intercanvien els papers perquè el relat compleixi la seva funció política. Ha de ser èpic i inapel·lable. La ciutat de Kashgaron l'autor fa el reportatge ho demostra. Ara té una memòria imposada i inventada. Fins i tot ha perdut el nom: ara els xinesos l'anomenen Kashi.

Brett McGurk American Foreign Policy Adrift

L'autor, ex-assessor de Mike Pompeo, repassa la política exterior nord-americana adopta pel president Donald Trump. Ressenya que tot i que el secretari d'estat afirmi que els Estats Units ja no participaran en conflictes sense un clar sentit de la missió i que Trump està construint aliances basades en la humanitat i l'interès per servir els valors fonamentals del seu país, malauradament les seves polítiques sovint tenen molt poc a veure amb les tesis plantejades per Pompeo. L'èmfasi en el realisme i la moderació preconitzat pel secretari d'estat, però, no reflecteix la política exterior de Trump. Pot ser que Trump ni tan sols se n'adoni, però la seva administració ha estat duent a terme polítiques enfocades a intentar aconseguir canvis de règim en tres països: Veneçuela, Síria i Iran. L'autor considera que una estratègia sòlida requereix que els líders prioritzin els objectius, els ponderin amb cura amb els recursos disponibles i desenvolupin una idea de com es podrien combinar de manera eficaç aquests recursos. Comparat amb això, actualment la política exterior dels Estats Units manca d'estratègia, ja que estableix contínuament objectius sense tenir en compte si es podran assolir de manera realista. El resultat és que la tàctica està substituint l'estratègia.

Jessica Chen Weiss China's Rise and the Future of World's Politics

L'autora alerta contra el perill de demonitzar la Xina com el gran perill per a la democràcia mundial quan al seu parer es reptes i els perills s'han de trobar en una altra banda. En efecte, molts polítics occidentals i nord-americans consideren que el gir autoritari que s'està produint produint a la Xina podria significar que les autoritats de Beijing el volen exportar portes enfora en una guerra contra la democràcia i per estendre la seva influència global. L'autor considera que aquesta aproximació no permet veure de manera correcte quins són els reptes plantejats per Beijingm uns reptes reals, però que ara per ara no representen una amenaça real per a l'existència de l'ordre internacional o de la democràcia liberal. Apunta que competir amb èxit amb la Xina requerirà una comprensió més precisa dels seus motius i de les accions i la posada en marxa de respostes contundents però matisades segons les circumstàncies. La reacció excessiva emmarcant la competència amb la Xina en termes civilització o ideologia és un risc innecessari que només pot acabar convertint de debò la Xina en el que Washington ja imagina fal·laciosament que és. Per tal

de respondre de manera eficaç a les accions de Beijing, l'autora considera que la millor manera és fer que la democràcia funcioni millor. Això suposaria un bon exemple a seguir per molts països arreu del món i permetria que el món democràtic competís contra les veritables fonts del poder internacional de la Xina: el seu poder econòmic i tecnològic.

Keith Johnson i Lara Seligman How China Could Shut Down America's Defenses

Donald Trump sempre ha dit que la Xina tindria molt més a perdre arran d'una guerra comercial amb els EUA. No obstant, ha menystingut un aspecte molt important: Beijing manté el control sobre una quantitat important de materials essencials que es fan servir en la producció de les armes avançades dels EUA. Les amenaces per part de la Xina d'incloure alguns materials rars en la llista de restriccions comercials de productes tecnològics s'entén com una resposta al bloqueig a Huawei anunciat per Trump. Els autors consideren que d'alguna manera els EUA han deixat bona part de la seva capacitat militar en mans del seu principal competidor i rival estratègic, que té la capacitat de determinar el desenllaç del conflicte, la qual cosa pot suposar un autèntic canvi d'hegemonia.

Fareed Zakaria The Self-Destruction of American Power

L'hegemonia nord-americana ha mort. Aquesta és l'anàlisi en matèria de política exterior i influència global que fa l'autor dels darrers anys. L'hegemonia total dels Estats Units ha estat una època breu marcada per dos moments, cadascun dels quals va suposar un moment de ruptura de tipus: va néixer amb la caiguda del mur de Berlín l'any 1989 i va començar a esvair-se amb el col·lapse d'Iraq el 2003. L'article plantjea si el final de l'hegeminia americana es deu a causes externes, o si Washington va accelerar-ne el procés per mitjà de mals costums i males pràctiques. Com en la majoria de fenòmens d'aquest tipus, molts factors hi han contribuït i, per exemple, han entrat en joc profundes forces estructurals del sistema internacional per tal de soscavar el perll que representa l'acumulació de tant poder per part d'un sol país. inexorablement contra qualsevol nació que acumulés tanta potència. En el cas nord-americà, però, és impressionant com Washington, des d'una posició hegemnònica sense precedents, vha aconseguit malbaratar el seu poder, perdre aliats i alienar-se tants enemics. Ara, sota l'administració de Trump, sembla que els Estats Units hagin perdut l'interès, i la fe en les idees i el propòsit que van animar la seva actuació internacional durant tres quarts de segle.

Julianne Smith If Trump Wants to Take On China, He Needs Allies

En el context de la guerra comercial entre els EUA i la Xina, aquest article advoca per l'establiment d'aliances entre Europa i els EUA per a fer front comú contra les pràctiques comercials abusives de la Xina i els seus intents d'extensió d'un model polític autoritari a través de l'exercici del soft power. Malgrat que recentment la UE ha començat a referir-se

a la Xina com a “competidor sistèmic”, la qual cosa deixa entreoberta la porta a tendir ponts amb els posicionaments de Washington, els EUA i la UE es mantenen dividits sobre diferents temes com ara els desequilibris comercials als dos costats de l’Atlàntic o l’acord nuclear amb Iran. La manca de propostes transatlàntiques per part de l’administració Trump per a establir estratègies conjuntes entre els EUA i la UE respecte de les relacions amb la Xina contrasta amb la necessitat cada cop més gran que ambdós tenen de fer front a la influència creixent de la Xina arreu al món i a l’amenaça que el seu règim polític pot suposar pels drets humans. El primer pas per a l’establiment d’aliances hauria de ser la resolució de les disputes comercials bilaterals entre els EUA i la UE, i l’establiment d’àrees sectorials de cooperació en relació amb la política exterior de la Xina, quelcom lluny de l’estat de les coses actual.

Giorgio Cuscito L’alleanza tra rivali: Cina e Russia, amiche per forza

La col·laboració entre Xina i Rússia està passant per un dels millors moments de la seva història. Aquesta dinàmica va ser confirmada per la vuitena visita del president xinès Xi Jinping a Moscou el 2013 i la seva posterior participació al fòrum econòmic internacional de Sant Petersburg. La tendència positiva de la relació entre Moscou i Beijing és directament proporcional al deteriorament de les relacions entre la Xina i els EUA. Però això no obstant això, la sinergia russo-xinesa encara no es pot considerar com una aliança estable: la col·laboració entre Beijing i Moscou és, de moment, de naturalesa tàctica. Dins d’aquest context, el pilar fonamental de la seva relació és la col·laboració energètica com ho palesa el fet que la venda de gas natural rus a la Xina hagi impulsat el comerç bilateral, que va assolir els 108.000 milions de dòlars el 2018, un augment del 24,5% respecte a l’any anterior. Tot i ser una xifra és considerable, no es pot comparar a la del comerç xinès-americà, que va ascendir a 737 milions de dòlars l’any passat. De moment, els Estats Units segueixen sent el principal soci econòmic de la República Popular. El 2011, Pequín i Moscou van pensar que podrien sumar 200.000 milions de dòlars d’intercanvi el 2020. L’any passat es van ajornar l’assoliment d’aquest objectiu fins al 2024. En darrer terme, els dos països lluiten per diversificar la seva col·laboració econòmica, reduint la dependència dels sector energètic.

Conor Lynch The Left’s Failure to Envision a World Without Capitalism

L’article apunta la dificultat d’establir una alternativa al sistema capitalista i l’emmarca dins dels debats que tenen lloc al si de les discussions que tenen lloc entre dos dels principals candidats a la cursa presidencial de 2020 per al Partit Demòcrata, Bernie Sanders i Elizabeth Warren. L’autor recorda una frase molt comuna entre la gent d’esquerra, atribuïda habitualment al crític marxista Fredric Jameson: “És més fàcil imaginar la fi del món que imaginar el final del capitalisme”. També l’escriptor Mark Fisher va descriure aquesta situació com a “realisme capitalista”, o “el sentit generalitzat que no només el capitalisme és l’únic sistema polític i econòmic viable, sinó que és impossible

imaginar-ne una alternativa coherent.” Aquesta idea és la que s’ha vist reforçada i ha prevalgut ha prevalgut des de la caiguda del comunisme fa tres dècades, la qual cosa va desfermar el triomfalisme a tot el món capitalista fins a la crisi financera de 2008 i la conseqüent recessió global, que va desencadenar diferents moviments anticapitalistes. Però en els deu anys que han passat des de llavors,encara no s’ha materialitzat una veritable alternativa política i econòmica al capitalisme malgrat tots els estralls causats per la crisi del 2008. Per conseqüent, la qüestió per a l’esquerra d’avui sembla ser la matexa que la que plantja l’autor a l’inici de l’article: l’objectiu final és reformar o substituir el capitalisme, i si aquest és realment l’objectiu últim, llavors cal preguntar-se com serà un món post-capitalista.

Nicholas Eberstadt With Great Demographics Comes Great Power. Why Population Will Drive Geopolitics

Les relacions entre demografia i poder polític són analitzades per l’autor que assenyala que tot i que el poder econòmic i militar sovint rep més atenció, alguns factors com ara la demografia, les capacitats i les característiques de la població incideixen de manera important i perllongada en les relacions a llarg termini entre les grans potències. Prenent coma exemple cas nord-americà, apunta que durant més d’un segle, els Estats Units han tingut la mà d’obra qualificada més nombrosa del món, i també ha tingut durant molt de temps una de les poblacions amb un nivell d’instrucció més alt. Aquests fonaments demogràfics favorables, més que la geografia o els recursos naturals, expliquen per què els Estats Units van sorgir com el poder econòmic i militar més important del món després de la Segona Guerra Mundial. Afirma que les dades demogràfiques ofereixen una pista sobre com serà la geopolítica del futur i de com Washington hauria de preparar-se. Per mantenir l’avantatge dels Estats Units, els seus dirigents hauran de prendre mesures per frenar o revertir les tendències demogràfiques negatives que ara minen els fonaments del poder nord-americà. També hauran de començar a repensar l’estratègia global de Washington, reconeixent que el futur de l’ordre internacional liderat per Estats Units recau en les democràcies joves i en creixement dels països emergents.

Anne Denis L’Arctique, champ de bataille entre Chine, Russie et États-Unis

Des del final de la Guerra Freda i la intenció de Mikhail Gorbatxov de convertir el pol nord en un pol de pau, tota la zona ha quedat relativament protegida de les tensions internacionals, molt especialment després de la creació l’any 1996 del Consell de l’Àrtic, un fòrum intergovernamental dels cinc països de l’Oceà glacial àrtic, més Finlània, Islàndia i Suècia, amb la participació de sis pobles autòctons. Però ara el govern americà està posant en perill el gràgil equilibri obtingut al llarg de dues dècades de cooperació i obre la porta a un perillós jocs a tres bandes entre els Estats-Units, Rússia i la Xina. I és que des de fa uns deus anys el pol nord s’ha convertit en una zona estratègica de première ordre i objecte d’una competició ferotges entre aquestes tres potències, això degut a dos factors principals segons l’autor. En primer lloc, el desglaç accelerat del Pol nord on l’escalfament és enre

dos i quatre vegades més ràpid que a la resta del món, la qual cosa podria comportar que d'aquí a 10 o 15 anys l'Oceà àrtic podria quedar completament lliure de gel, reduint així en dues setmanes la durada dels trajectes entre Europa i Àsia. L'altre factor determinant i que eles nous estudis científics estimen que el subsol àrtic contindria 13% de les reserves mundials de petrole i 30% de les reserves de gas, a la qual cosa cal afegir materials com l'or, els diamants, el ferro, l'urani, les terres rares, etc.

Kathy Gilsinan Iran Has Options and It's Starting to Use Them

Al llarg de l'últim any, Iran semblava disposat a fer perfil baix i a entomar els cops repetits de l'administració Trump, com ara la retirada de l'acord nuclear, l'augment de les sancions, l'ampliació de les amenaces. Però ara l'Iran, al contrari, sembla disposat a tornar-s'hi. Si el supòsit de l'administració nord-americana era que la seva campanya de "pressió màxima" obligaria l'Iran a capitular sense que això yingués cap cost per als Estats Units o els seus aliats, l'autora considera que aquest càlcul ha estat erroni. I encara que cap de les dues parts diguin voler una guerra, l'hora és a l'escalada i en aquest sentit l'Iran encara té marge. L'Iran només ha amenaçat fins ara amb moviments reversibles -primer, al maig, advertint els europeus que en un termini de 60 dies quadruplicaria el seu nivell d'enriquiment d'urani tret que els altres signataris de l'acord poguessin proporcionar-li un alleujament econòmic de les sancions. I, efectivament, a principis de juny els inspectors internacionals van anunciar que l'Iran estava augmentant la seva producció de combustible nuclear. Tot i això, es tracta d'un pas modest respecte d'altres que s'hauriien pogut prendre, com ara abandonar completament l'acord, i clarament dirigit a la negociació. Això no obstant, Teheran té molt poca influència per obtenir concessions tant dels nord-americans com dels europeus, cadascun dels quals ha manifestat el seu desig que l'Iran es mantingui allunyat de l'arma nuclear i aturi les seves activitats de desestabilització regional. El millor que l'Iran pot fer raonablement en nom propi és amenaçar amb no complir aquests objectius i, a continuació, oferir deixar de posar en perill tota la regió a canvi de concessions. L'autora assenyal a tall de conclusuó que malgrat que ambdós bàndols han destacat que no busquen la guerra, en un entorn tan hostil i confñus no es pot descartar el perill que una simple ensopegada diplomàtica precipiti la guerra.

Judd Devermont i Jon Teming Africa's Democratic Moment?

En els mes de seixanta anys que han transcorregut des de les primeres independències dels països de l'Àfrica subsahariana, la democràcia ha anat avançant de manera desigual. Durant la Guerra Freda, molts dels nous estats africans es van convertir en dictadures amb el suport de la Unió Soviètica o dels Estats Units. Tot i que posteriorment alguns països de la regió han aconseguit consolidar la seva democràcia, la majoria no han assolit encara una veritable democràcia, tot i les demandes de les seves poblacions. Així, segons les dades de Freedom House només un 11% dels africans viu en països considerats com a democràtics. Però les coses estan canviant. Mentre que entre 2010 i 2014, la regió va conèixer només 9 canvis de poder, des del 2015 n'ha experimentat 26 i més són candidats de l'oposició que van derrotar el candidat del partit al govern. D'entre aquests nous líders, l'autor en destaca

5: Abiy Ahmedof, d'Etiòpia, João Lourenço, d'Angola, Cyril Ramaphosa de Sud-àfrica, Félix Tshisekedi de la República Democràtica del Congo i Muhammadu Buhari de Nigèria. Aquests líders governen països que representen gairebé la meitat de la població de l'Àfrica subsahariana, inclouen quatre de les cinc principals economies de la regió i tots afirmen rebutjar la corrupció i la mala governança associada als seus predecessors.

Serge Halimi États-Unis-Iran, l'art de la provocation

L'autor planteja la pregunta de saber si és possible que un estat que, sense motiu real, denuncia un acord de desarmament internacional que ha estat objecte de llarguíssimes negociacions, pugui amenaçar amb una gressió militar un altre estat signatari de l'acord. Està clar que en el cas dels EUA, la resposta és sí. I també pot ordenar als altres països sumar-se a les seves posicions bel·licoses sota l'amenaça de sancions exorbitants en cas de no fer-ho. En resum, l'autor considera que no paga la pena analitzar les raons invocades per la Casa Blanca per justificar la seva escalada amb l'Iran atès que segons l'Agència internacional de l'energia atòmica, Iran ha respectat escrupolosament l'acord que ha signat amb els EUA i les altres potències. Asfixiant econòmicament l'Iran amb l'ajuda dels governs i de les grans empreses occidentals, Washington espera obligar Teheran a capitular. Però els responables de la política exterior nord-americana, amb Mike Pompeo al capdavant, no ignoren que aquesta mateixa estratègia ha fracassat amb Corea del Nord i Cuba. Sembla, doncs, que més aviat esperen obtenir una reacció violenta per part de l'Iran que podrien presentar posteriorment com una agressió inacceptable que requereix i justifica una reacció nord-americana contundent. L'autor acaba concloent que a l'empar de les intoxicacions, falsificacions, manipulacions, i provocacions ja utilitzades a l'Irak, Líbia i Iemen, els neoconservadors ja han designat la seva propera víctima.

Simon Tisdall The Iran crisis was created in Washington. The US must be talked down

Les simplificacions monocromàtiques són malauradament típiques d'una certa política exterior americana com ja havia estat el cas just abans de les dues guerres del Golf. En l'actual situació de crisi entre els Estats Units i l'Iran, aquesta visió maniquea suposadament proporciona "proves" oficials de les intensions nefastes de Teheran. També justifica les accions esgraonades dels Estats Units que abans podien semblar irracionals i provocadores. Aquestes simplificacions permeten pressionar els aliats reticents perquè s'arrenglerin al darrere de les posicions nord-americanes. Però sobretot, atès que el consentiment democràtic encara sembla comptar una mica, es pretén aconseguir un màxim suport públic. La crisi actual s'ha estat construint inexorablement des de la renúncia l'any passat del president Trump a l'acord nuclear signat el 2015 amb Teheran, la imposició de sancions i la campanya de "pressió màxima" per aïllar i debilitar el lideratge de l'Iran. Tot això dóna la impressió de voler dur a terme un canvi de règim des de l'exterior, tot i les denegacions de Trump. Però totes aquestes accions aviat podrien desencadenar una altra calamitosa guerra a l'Orient Mitjà. Les polítiques nord-americanes, innecessàriament agressives, mal calculades i enganyoses, han tornat a portar l'Orient Mitjà a la vora d'una

guerra que molt pocs desitgen. L'autor conclou que els aliats europeus d'Amèrica, incloent-hi la Gran Bretanya, tenen la responsabilitat urgent de parlar-hi i allunyar-la de l'abisme.

Natalie Nougayrède Hong Kong's struggle is ours too. It's a wake-up call to defend all basic human rights

Per què ens importen els activistes que es manifesten i col·lapsen els carrers des de fa setmanes els carrers de Hong Kong? Segons l'autora, perquè la seva causa és universal i perquè amb la ràpida expansió de Xina com a gegant global i mestre en l'art de vigilància, aquesta crisi serveix de baròmetre del que podem esperar d'ella i del seu nou president-emperador, Xi Jinping. També cal afegir-hi la dimensió d'aquest sorprenent David en la seva lluita contra Goliat, en la qual els activistes de Hong Kong proposen alguna cosa fonamental per a tots nosaltres: el dret de l'individu a no ser perseguit o extradit cap a una dictadura, el dret a reunir-se sense incórrer el risc ds er empresonat, el dret a parlar lliurement, a gaudir de la llibertat d'informació. Per a l'autora, si som veritablement internacionalistes o anti-nacionalistes, ara és el moment d'abraçar totes aquelles lluites similars, per molt que semblin aparentment llunyanes, sense distinció, sense indignació selectiva. No perquè s'adaptin a la nostra agenda política o als nostres interessos, però perquè es basen en la solidaritat humana universal.

Catalunya, Espanya i Europa

Alfred Bosch Why won't the European Parliament let these three Catalan MEPs in?

En aquesta tribuna publicada a diversos mitjans de comunicació europeus, el conseller d'Acció exterior de la Generalitat de Catalunya argumenta que Catalunya sempre ha estat un soci compromès i de confiança en la construcció del projecte europeu i ha contribuït activament a definir l'Europa diversa d'avui i de demà. A diferència dels partidaris del Brexit, Catalunya mai no ha abandonat el seus entiment de ser europea ni la seva convicció de formar part de la Unió Europea. Catalunya sempre ha dit sí a Europa. Interpel·len, doncs, les decisions de la justícia espanyola impedint als eurodiputats catalans electes prendre possessió del seu escó. Si aquests tres eurodiputats finalment no poden participar a la propera legislatura del Parlament, Europa haurà perdut molt més que tres membres actius i proeuropeus al seu servei.

Josep Ramoneda El soroll que no para

Les negociacions per a les diferents investidures als ajuntaments catalans haurien d'haver estat una oportunitat per començar a generar alguna transversalitat, que atenués la dinàmica de blocs. Però Ramoneda constata que tant en el terreny judicial com en el polític s'han produït esdeveniments inquietants que sembren dubtes sobre la possibilitat que la política torni a la seva versió més digna després de dos anys de confrontació i confusió, en

què s'ha trobat a faltar, a tot arreu, l'autoritat que emana del qui és capaç d'assumir les seves responsabilitats, avaluar els efectes de les seves decisions i actuar en conseqüència. En l'àmbit judicial, la Fiscalia del judici pel procés català ha qualificat el que va passar a Catalunya al voltant de l'1 d'octubre de cop d'Estat. Si anem a la política, els senyals tampoc milloren sensiblement: les demandes de reunions amb l'executiu espanyol per parlar dels presos i del referèndum no correspon al que s'anomena fer políitica de debò, ja que s'obvia que per negociar cal trobar un lloc intermedi entre el que un demana i el que l'altre pot donar. I ara mateix això no hi és. Ramoneda conclou preguntant-se si caldrà esperar que passi el judici per tornar a fer polñitica i considera que aquí rau el problema: una suma d'irresponsabilitats ha portat les coses a tal punt que avui la política depèn, en part, de decisions de la justícia.

Jordi Cuixart Democracia y desobediencia civil

Des de la presó on és tancat des de fa 600 dies, Jordi Cuixart, president d'ômnium Cultural, reflexiona sobre els conceptes de democràcia, desobediència civil i llibertats col·lectives. Parteix de la definició que el filòsof John Rawls va donar de la desobediència civil com un "acte públic no violent, conscient i polític, contrari a la llei, comès habitualment amb el propòsit de provocar un canvi en la llei o en els programes de govern". Els centenars de casos de resistència no violenta, en exercici de drets fonamentals reconeguts internacionalment, neixen de la consciència col·lectiva de que la gent no pot renunciar a canviar lleis i normes considerades injustes. Un compromís que ha de merèixer respecte, no necessàriament adhesió, perquè persegueix el bé colectivo. En lloc d'avançar cap a societats més obertes i participatives, més justes i equitatives, estem a les portes de la condemna penal d'una eina radicalment democràtica. Si es confirmés, seria una trista notícia per a les llibertats col·lectives i, al mateix temps, un gran incentiu per seguir avançant cap a una democràcia madura i consolidada en forma de República.

José Antonio Zarzalejos El 'golpe de estado' como contrarrelato

L'autor analitza l'expressió "cop d'estat" utilitzada en els informes finals de la Fiscalia en clau de contrarelat de l'Estat per mirar de frenar l'eficàcia del relat independentista. Considera, doncs, que aquests informes van constituir un relat que l'Estat encara no tenia. En comunicació, hi ha paraules i expressions que calen i altres que no ho fan. És difícil traslladar a l'opinió pública que es va produir a Catalunya un alçament violent i públic (es necessita una comprensió tècnica dels elements del tipus penal) i, per tant, una rebel·lió que remet en l'imaginari col·lectiu a episodis històrics de naturalesa diferent. Per això considera que el recurs utilitzat per la Fiscalia fa més fàcil transmetre la idea simple, contundent, sòbria, que a Catalunya es va perpetrar un "cop d'Estat" des de les institucions autonòmiques. Aquesta i no pas una altra era la finalitat: davant del relat independentista, d'èxit aclaparador, colorit, mobilitzador i atractiu per a les anàlisis més emocionals, emergeixara un contrarelat articulat al voltant de la contundència del "cop", expressió que ja venien fent servir amb profusió els partits de la dreta i alguns sectors socials.

Ignacio Sánchez-Cuenca No fue un golpe de estado

L'autor rebat la tesi que a Catalunya hi va haver un cop d'Estat fallit tal com va afirmar la Fiscalia en el seu informe final i que alguns autors analitzen com a contrarelat de l'Estat per mirar de trencar l'eficàcia del relat independentista. La tesi del cop d'estat, però, ja la van posar en circulació els polítics i analistes més durs del nacionalisme espanyol i ha anat a poc a poc normalitzant-se en la vida pública davant el consentiment, la indiferència o la resignació de l'opinió pública. L'autor insisteix que en el sistema penal espanyol no existeix el delicte de "cop d'Estat" i, per tant, quan la Fiscalia introdueix en els seus al·legats consideracions sobre el cop d'Estat català s'està ficant en un debat polític que no és de la seva competència. Al seu entendre, si els fiscals han optat per parlar d'un cop és perquè no han trobat les proves de la violència que els delictes de rebel·lió i sedició requereixen. En afirmar que hi va haver un cop d'estat, confien que l'acusació de rebel·lió tingui una mica més de versemblança. Al seu parer, ningú no qüestiona que les autoritats catalanes van tractar de suplantar la legalitat constitucional espanyola per una legalitat de nou encuny que permetés constituir la república catalana. Ara bé, aquest intent de ruptura no va ser un cop d'Estat. Considera que el fet que no fos un cop d'Estat no vol dir que no fos greu però que l'entossudiment de les dues parts va produir una crisi constitucional que s'hauria d'haver resolt políticament, però que s'ha derivat cap a la justícia penal per desgràcia de tots, sobretot dels acusats.

Guy Hedgecoe Trial of Catalan 'rebels' deepens rift over independence

L'autor de l'article fa un repàs al que han estat aquests quatre mesos de judici contra els líders catalans i incideix que, tot i la lògica indignació dels independentistes pel que consideren una persecució política. la resolució del judici arriba en un bon moment per a la seva causa. En efecte, apunta que el judici ha permès mantenir la cohesió i la mobilització de les diferents sensibilitats que coexisteixen al si del moviment independentista. En un moment en què la moral podia anar minvant després de la celebració del referèndum i els esdeveniments posteriors, el problema dels presos s'ha convertit en un autèntic cavall de batalla. Per la seva banda, el govern espanyol està preocupa que una lluita prolongada sobre Catalunya danyi la seva imatge a nivell internacional en un moment on sembla ressorgir el seu protagonisme al si de la UE. De fet, el judici ja ha captat l'atenció internacional, com per exemple la del grup de treball de les Nacions Unides, que fins i tot ha demanat l'alliberament dels acusats. Conclou dient que és dubtós que el judici resolgui el conflicte social, millori la convivència o aconsegueixi amagar el fet que ningú -d'una banda o de l'altra- encara no ha assumit la seva responsabilitat política en aquesta crisi.

Guillem Martínez O che lieve é ingannar chi s'assecura!"

Guillem Martínez, que ha estat fent cròniques de totes les sessions del judici per a la revista CTXT, fa un repàs als arguments avançats pels uns i els altres al llarg d'aquests quatre

mesos. Afirma que el judici al qual Marchena ha posat fi és un judici en el que una cultura política ha estat jutjat una altra de semblant i simètrica, i que això suposa una ocasió per veure si la Justícia forma part d'aquesta simetria. També apunta que l'Estat s'ha posat en risc ell mateix mitjançant aquest judici, ha posat en risc la seva credibilitat, la seva classe política, la seva cultura democràtica –tres elements molt tocats des del 2011 i el 25M–, la seva Justícia –amb alguns punts foscos–, els seus policies i fins i tot la seva monarquia, que ha unit la seva sort al resultat d'aquest judici.

Ignasi Bernat i David Whyte Spain's politicised legal system on trial

El judici als polítics catalans i als líders de la societat civil que tot just ha acabat ha revelat, segons els autors de l'article, fins a quin punt el caràcter profundament polític del sistema jurídic espanyol pot arribar a extrems perillosos per al sistema democràtic. Consideren que el grau d'ús i abús de la llei a efectes polítics a Espanya és un llegat directe del règim franquista. En aquest sentit, tot i que Espanya no és un règim totalitari, apunten que els delictes de "sedició" i "rebel·lió"dels quals són acusats els polítics independentistes són tenen el seu origen en lleis preconstitucionals. Conclouen que aquest judici té totes les característiques d'una forma de poder estatal que es podrien trobar en un estat totalitari i no en un estat democràtic.

Antón Losada Rumbo de colisión

Després de les eleccions municipals, autonòmiques i europees i un cop constituïts els nous ajuntaments, ha arribat el moment d'iniciar la nova legislatura al parlament espanyol, i segons l'autor aquesta comença amb un inquietant rumb de col·lisió. Considera que els números per investir Pedro Sánchez no acaben de quadrar i que les perspectives que puguin acabar per desquadrar-se varien segons els dies. Dins d'aquest context, apunta que el fet de negar-se a negociar (per part dels socialistes) si més no l'alcaldia de Barcelona amb ERC no sembla el millor camí per seure als republicans en una taula de negociació per pactar un projecte de legislatura ja que considera que no es pot de cap de les maneres gestionar el conflicte català deixant fora a els nacionalistes catalans. A més, el problema no rau en la investidura, sinó en la legislatura. Pedro Sánchez pot sortir investit sense els vots d'ERC i JxCat però no pot governar sense el suport d'un dels dos. L'autor conclou que com més es trigui a deixar de demonitzar i acceptar aquesta evidència, més temps es perdrà i més difícil serà desfer el camí que s'ha emprès des de fa anys en la direcció equivocada.

David M. Herszenhorn, Diego Torres i Maïa la Baume Madrid's moment

El primer ministre espanyol, Pedro Sánchez té l'ambició que el seu país tingui un paper central en aquesta nova fase de renovació de la Unió Europea, substituint el Regne Unit i França, com a element frontissa entre Alemanya i França. fase de la UE, substituint a la

RFA i a Itàlia com a vot de gira entre Alemanya i FrançEls autors de l'article consideren que, sempre i quan la conjuntura interna no compliqui les coses, Espanya es troba en una molt bona posició per no ser ja un actor passiu sinó un actor protagonista. En efecte, l'economia espanyola s'ha estabilitza; políticament, Espanya és el país amb un govern més dedididament proeuripeïsta després d'Alemanya i França; i Pedro Sánchez és un dels sis líders encarregats de negociar com cobrir els principals càrrecs institucionals de la UE. Però malgrat aquestes tendències positives, l'executiu espanyol també ha de fer front a dos obstacles importants. A Brussel·les, hi ha certa preocupació pel fet que dos diputats catalanes electes no poguessin accedir a l'edifici del Parlament, se'ls neguessin les credencials temporals i que la Junta electoral central espanyola no els reconegui com a eurodiputats. En clau interna, segueixen els problemes per ser investit i per aconseguir una estabilitat parlamentària que permeti encarar tota la legislatura.

Mitchell Abidor What's Left of the Left? European Elections and the Rise of the Greens

En una època caracteritzada per les dificultats econòmiques i la immigració com a tema destacat en les preocupacions de la població, els votants europeus han buscat respostes en tres direccions: el manteniment de l'estatus quo, el reforçament del nacionalisme de dretes i el canvi incert representat pels partits ecologistes. En canvi, l'autor considera que són molts menys els que van triar les solucions ofertes l'esquerra que en conjunt va perdre 14 escons i ara és el grup més petit del Parlament Europeu. També es planteja sobre quins elements es basa l'èwxit dels Verds a gran part d'Europa? Al seu entendre, el projecte dels Verds no és el de reactivar l'esquerra tradicional sinó, més aviat, provocar un canvi sense recórrer als arguments de classe i a la ideologia socialista. De fet, tot i que els Verds sonen la veu alta l'alarma pel que fa al futur del planeta, el seu programa no suposa cap amenaça política per a l'ordre existent. En darrer terme, afirma que les il·lusions optimistes de l'esquerra han estat substituïdes per l'imaginari ombrívol de la dreta nacionalista.

Massimo Amato, Luca Fantacci i Ann Pettifor Come trasformare l'Europa, e costruire la solidarietà fra stati membri

Els autors avancen tres raons fonamentals en el seu argumentari a favor d'una Unió Europea renovada, més democràtica i més solidària. En primer lloc, el col·lapse ecològic del sistema que fa possible la vida humana a la terra fa que noés disposem d'uns deu anys per transformar el nostre sistema energètic i restaurar la biodiversitat. I per aconseguir-ho es requereix cooperació i coordinació internacional i la construcció d'aliances, especialment entre veïns perquè són precisament aquestes aliances les que poden canviar l'orientació i l'escala de les polítiques tant a nivell nacional com europeu. El segon argument és l'ascens de l'extrema-dreta i dels populismes arreu del món, que representen una amenaça a la qual ja no es pot fer front com als anys 30 en una època on Facebook, Youtube i Internet ofereixen plataformes globals per a la propagació de discursos racistes i feixistes. Per lluitar i derrotar aquesta amenaça, els autors també insisteixen en la necessitat de la unió entre veïns, una aliança antiautoritària que impulsi l'adopció de polítiques econòmiques

expansives comunes, ja que l'autoritarisme i el populisme s'alimenten de les dificultats socials i econòmiques creades per les polítiques deflacionistes. Finalment, es necessitat una Unió Europea reformada per tal de lluitar de manera eficaç i justa contra l'espiral global del deute i la deflació, després d'un període de crisi d'acumulació de deutes. Sobretot perquè al seu parer una altra crisi financera global és inevitable i els primers senyals ja preocupen els bancs centrals i els responsables polítics. Els autors conclouen que si els fluxos de capital no se subordinen als interessos democràtics, l'extrema-dreta i els populistes aprofitaran per oferir "protecció" a tots els estats socials afectats per les crisis, la qual cosa compartaria desmantellar els extraordinaris progressos realitzats a tota Europa des de la Segona Guerra Mundial fins avui.

Ian Kershaw La salida del Reino Unido puede consolidar la Unión Europea

Al seu nou llibre Ascenso y crisis. Europa 1950-2017: un camino incierto (Editorial Crítica, 2019), l'historiador Ian Kershaw fa una diagnosi en clau històrica del naixement de la UE, el seu posterior desenvolupament i els seus principals reptes de futur. El Tractat de Maastricht de 1992 va fundar la UE com a unió monetària tal com la coneixem ara, però no ha estat suficient per crear una unió política que encara es manté en un horitzó llunyà i que, segons l'autor, és difícil d'aconseguir a causa de diferències socials, polítiques i històriques entre els Estats. Des d'una vessant cultural, la UE tampoc no ha aconseguit crear un sentiment d'identitat europea compartida i des del punt de vista polític, la globalització, l'austeritat i la crisi migratòria han comportat l'esclat de forces populistes, que avui dia són la major amenaça per al futur del continent europeu. Conclou que el Brexit, desencadenat precisament per l'acció de forces d'aquest tipus, podria ser una oportunitat per a consolidar el projecte comú europeu, ja que permet donar protagonisme als països que volen emprendre reformes més profundes i integradores.

Alina Polyakova i Benjamin Haddad Europe Alone. What Comes After the Transatlantic Alliance

Per als autors, la principal amenaça per a la relació transatlàntica no és una Casa Blanca hostil ni una disociació d'interessos. La crisi actual és, principalment, el resultat de l'asimetria de poder entre els Estats Units i Europa. Durant molt de temps, les dues parts van acceptar aquest desequilibri, fins i tot la van conrear. Europa va romandre submisa a canvi de tenir un lloc garantit sota el paraigua de defensa dels Estats Units. Però el final de la Guerra Freda, l'11S i l'expansió del poder de la Xina han acabat canviant les prioritats de seguretat de Washington, deixant Europa més sola i desprotegida. La política europea de l'Administració Trump, que alterna la indiferència i l'hostilitat, ha donat un nou gir a la situació. Els autors consideren que invertir la tendència cap a la irrellevància i la desunió és responsabilitat dels polítics europeus. Però els Estats Units no haurien d'oposar-se a aquests esforços, fins i tot si acaben fent d'Europa amb el qual serà més difícil negociar. A la llarga, un continent europeu fort que sigui capaç de defensar els seus interessos i dur a terme els seus propis combats serà més beneficiós per a Washington més que no pas un

soci feble i dividit.

Galaxy Henry Racism persists in the heart of the EU

El color blanc és aclaparadorament dominant a la UE: cap persona de color mai no ha estat nomenada comissària i això reflecteix la discriminació estructural -massa sovint oblidada- que pateixen les minories a Europa. Com a president del comitè del Parlament sobre les llibertats civils, l'eurodiputat Claude Moraes ha emprès un seguit d'accions per fer front a aquesta desigualtat i ha proposat una moció per tractar la discriminació contra els europeus d'ascendència africana, els quals sumen més de 15 milions. Aquesta moció va ser adoptada al mes de març i reclama a les institucions de la UE i als estats membres que lluitin contra les diverses formes de discriminació estructural i de racisme que afecten els ciutadans afro-europeus. No obstant aquest pas important, els autors apunten que amb un Parlament amb un major presència de diputats d'extrema dreta i populistes, la lluita contra la discriminació serà segurament encata més complicada. Acaben subratllant que aquesta discriminació estructural afecta generacions senceres de ciutadans de la UE i que moltes minories ètniques a Europa tot i ser formades per persones de tercera, quarta, i fins i tot cinquena generació d'immigrants, encara no són considerades com a plenament europees.

Democràcia, diversitat i cultura

Ryu Spaeth Was Yugoslavia a Socialist Utopia?

Aquest article és una crònica de la vida i obra literària de l'escriptor Aleksandar Hemon, que va haver d'exiliar-se amb la seva família de l'antiga Iugoslàvia al Canadà quan la guerra de desintegració de l'antic estat liderat per Tito va arribar a Sarajevo. Aquesta desintegració, però, també va siginificar la desintegració de la vida i de la identitar de moltes persones, com els seus pares, per a les quals l'Estat iugoslau no només era la base per a la supervivència econòmica que els havia permès pujar a l'ascensor de l'estructura social, sinó una font valuosa d'identitat personal i social. L'exili al Canadà significà per a la seva família un exili del seu jo. El sentit d'això és tan existencial que l'autor assenyala que les seves vides van acabar quan Iugoslàvia va deixar d'existir. En definitiva, es tracta d'un conjunt literari que aborda la influència de les nacions i els Estats en la formació de les identitats personals i socials, polièdriques i subjectes a canvis constants, quelcom que és al mateix temps la seva fortalesa i vulnerabilitat. L'obra de Hemon és la il·lustració del que Hume anomenava la insubstancialitat del jo, és a dir, la manca d'existència d'una identitat substantiva, sinó travessada per circumstàncies que la sotmeten a una reconstrucció constant a la qual, malgrat tot, la percepció de la memòria confereix un caràcter d'unitat. En aquest sentit, l'obra de Hemon és aquest intent de reunificació de la identitat de l'exili amb la identitat original.

Kenan Malik Fake news will thrive as long as we are happy to see only what we want to see

Arran de dues notícies d'impacte separades per 30 anys com la violació en grup de Trisha Meili a Central Park l'any 1989 i la mort voluntària de l'adolescent neerlandesa Noa Pothoven aquest mes de juny, l'autor analitza com el tractament mediàtic arriba a deformar la realitat i a produir reaccions en cadena de desvirtuen i esbiaixen els debats que van més enllà de les fake news per endinsar-se en el camp de l'ètica. En el cas recent de Noa Pothoven la majoria dels mitjans van parlar d'una adolescent "eutanasiada legalment" per part de l'Estat la qual cosa va suscitar nombrosos comentaris sobre la immoralitat d'un Estat que ajuda una adolescent vulnerable a morir. Però la veritat és que l'adolescent, greument afectada per un estrés postraumàtic causat per les violacions reiterades que va patir. Després de ser internada en un hospital degut a l'estat extrem d'anorexia que patia, i que se li denegués l'eutanasia pel fet de ser menor, va decidir no acceptar més tractaments i va rebutjar ingerir aliments i líquids. Els seus pares i els metges que la tractaven van acceptar la seva decisió. L'autor considera que el tractament de la notícia certament respon a un periodisme de mala qualitat que no ha comprovat fonts ni tan sols ha llegit la premsa holandesa. Però el context més ampli de les distorsions d'aquest tipus també és important perquè existeix un debat en molts països sobre l'eutanàsia i el suïcidi assistit, i la tragèdia de Pothoven ha revelat la realitat que sovint s'amaga sota d'aquestes polítiques. Conclou que els dos casos analitzats demostren com la desinformació és acceptada amb facilitat per l'opinió pública i el perill que representa el fet de voler veure només el que volem.

The Guardian On identities in conflict: dealing with differences

L'editorial del diari britànic The Guardian sobre les identitats en conflicte subratlla que les qüestions d'identitat i de creences són al cor del que som, ja que no només són important per a nosaltres de forma individual, sinó que també determinen la nostra manera de viure i confereixen avantatges i desavantatges. Ressalta que malgrat l'adopció de legislacions que fomenten la igualtat, els prejudicis basats en qüestions identitàries no han desaparegut. Al contrari, la intolerància està creixent i aquesta és una tendència similar a bona part del món, especialment allà on hi ha governs populistes autoritaris. Un seguit d'agressions a lesbianes que han tingut lloc recentment al Regne Unit constitueixen una prova impactant d'aquesta intolerància creixent, alimentada pels populistes i per discurs públic hostil. Aquests esdeveniments també haurien de fer reflexionar altres persones, com per exemple responsables polítics i activistes que personalment mai no atacar físicament a algú, però que potser, deliberadament o no, han contribuït a una cultura de creixent intolerància.

Alexis Moreau Météorites et guerre raciale: voyage dans la science-fiction d'extrême-droite

Prenent com a punt de partida la teoria de la "gran substitució" de Renaud Camus invocada per l'autor de la matança de la mesquita de Christchurch, l'autor s'endinsa en el món de la

literarura de ciència-ficció d'extrema dreta per treure a la llum la seva influència sobre el discurs racista i identitari actual. Des de The Turner diaries de l'americà William Luther Pierce al Camp des Saints del francès Jean Raspail, des de fa quaranta anys autors d'extrema dreta i supremacistes preparen els espetits per a guerres ètniques imminents i una apocalipsi on herois blancs a la recerca de la puresa racial combatem tota mena d'invasors. Tot i semblar truculent i estrafalari, aquest tipus de literatura exerceix una certa influència sobre grupuscles racistes ultraviolents segons una investigació que estableix uns lligam més o menys directes entre per exemple els Turner Diaries i una quarantena d'atacs supremacistes que han matat unes 200 persones al llarg desl darrers 30 anys, com per exemple en elc as de l'atemptat d'Oklahoma City que va causar 168 morts l'any 1995. Per a Heidi Beirich, especialista en temes de supremacisme, ja fa molt de temps que s'hauria d'haver alertat sobe l'existència d'aquests llibres ja que exerceixen una gran influència i tenen un gran impacte sobre el terrorisme i la política.

Branko Milanović This time is different

A través de la relectura del clàssic de Georges Sorel Reflexions sobre la violència, l'autor critica la comparació que sovint s'estableix entre els anys trenta a Europa i la situació actual, partint dels tres motors principals que Sorel identifica per a la violència: la lluita de classes, la lluita nacional, i l'ús de la violència com a eina política legítima. Milanović subratlla que la lluita de classes ha desaparegut de les societats desenvolupades contemporànies. Les persones continuen ocupant posicions diferents en el sistema de producció, però això ja no és tan rellevant políticament com ho va ser en el passat. Pel que fa al nacionalisme, considera que a diferència dels nacionalismes feixistes, el nacionalisme actual dels països de la Unió Europea no enfronta la classe dirigent d'una gran potència contra la d'una altra, sinó que expressa el descontentament contra les pròpies elits dirigents i els migrants, és un nacionalisme defensiu i no ofensiu. Finalment, pel que fa al tercer element, el sistema polític ha demostrat una extraordinària flexibilitat i robustesa, amb la qual cosa la violència com a instrument polític legítim ha perdut el seu valor en els països europeus avançats. L'autor conclou que estem vivin nous temps polítics i que no té sentit utilitzar termes vells i inadequats, sobretot per posar l'etiqueta de feixista sobre els oponents polítics, ja que no descriuen de manera adequada la nostra vida política actual.

Naomi O'Leary The myth of the citizens' assembly

L'article analitza de manera crítica el valor i la importància de les assembles ciutadanes en la presa de decisions polítiques, prenent com a exemple el cas d'Irlanda i la seva convenció constitucional de 2012. L'autor afirma que les assemblees de ciutadans, en les quals es confia a la gent comuna per considerar acuradament tots els elements d'un tema i oferir recomanacions polítiques, són el tema estrella dels geeks polítics a tot el món. Considera que l'entusiasme que susciten és el resultat de l'èxit del model utilitzat a Irlanda per ajudar a aconseguir avenços en la legalització de l'avortament i el matrimoni gai. Això no obstant darrere dels titulars i de l'entusiasme generalitzat, hi ha una història més complicada que suggereix que les assemblees dels ciutadans no són una simple panacea, sinó una eina

democràtica complexa i limitada que es pot utilitzar bé o malament segons els casos. També qüestiona la idea que un petit grup de ciutadans seleccionats aleatòriament per reflectir l'edat, el nivell d'educació, la riquesa i la composició de gènere de la població en general sigui representatiu de la població en general en tant que la participació en aquestes assemblees suposa una despesa i disposar de temps lliure, la qual cosa no és a l'abast de determinades persones i categories socials. Conclou dient que en la majoria dels casos, l'impuls polític d'aquestes assembles es dissipa i que les conclusions elaborades acaben per no tenir cap efecte, excepte en casos o temes molt puntals com el d'Irlanda.

Stephen Paduano The Limits of Outrage Politics

L'autor analitza l'auge i el declivi de moviments de contestació popular d'èxit efímer com el de les armilles grogues França o Occupy Wall Street als Estats Units. Al seu entendre, el final sobtat d'aquest tipus de moviment demostra que per tal de fer canviar les línies de la política són necessàries més coses que no simplement el descontentament o la ira. Considera que, amb el pas del temps, els moviments politics i socials basats en la indignació tendeixen a gravitar més sobre el descontentament que sobre l'acció política, la qual cosa comporta que al final acabin buits de contingut.

Robin Lemoine Les campus et les bibliothèques, outils de lutte contre le populisme

S'han avançat nombroses explicacions per a l'auge dels moviments populistes d'aquests darrers anys: inseguretat econòmica, reaccions violentes contra la immigració i fake news sobre el seu impacte real, crisi política, etc. En el seu darrer llibre Palaces for the people (Penguin Random House, 2018) el sociòleg Eric Klinenberg apunta una altra hipòtesi: la manca d'infraestructures publiques que al seu parer permeten crear un major vincle social entre les persones. Consaidera que aquests espais comuns afavoreixen les discussions entre persones vingudes d'horitzons diferents i els vincles així creats permeten eliminar nombrosos prejudicis. L'autor insisteix especialment sobre la importància dels càmpus universitaris i de les biblioteques, ja que són llocs radicalment inclusius que no jutgen a ningú, preserven la vida privada, tracten tothom de la mateixa manera, sense distinció de classe social, de raça, d'origen ètnic o d'edat. Klinenberg també preconitza la creació de cafeteries col·lectives, circuits de senderisme, estructrures esportives, etc. ja que considera que allà està la clau: no fer veure que es coneixen els altres sinó aproximar-s'hi i parlar-hi dins d'un espai igualitari.

Bruno Maçães The Secret Sources of Populism

L'autor considera que l'auge actual dels populismes és una resposta directa a la pèrdua de prestigi i autoritat d'Occident i que aquesta no serà l'última tendència política desencadenada des de l'exterior. Assenyala que la manera que té Occident d'entendre la globalització i la interdependència és cada vegada més desfasada. És la visió d'un sistema

global on els països occidentals irradien la seva influència a tot el món, però on mai es veuen influïts de retruc per les conseqüències quan el reequilibri del poder econòmic i polític que s'està produint des de fa uns anys a nivell mundial demostra que aquesta idea és obsoleta. Vist des d'aquesta perspectiva, l'auge del populisme a Occident pot semblar sorprenent, però això només és degut al fet que els occidentals han perdut l'hàbit de pensar en les diferents maneres que les seves societats són profundament influenciades des de l'exterior. Així, la norma és considerar el populisme com el resultat dels desenvolupaments interns de les societats occidentals: una crisi de representació, la desconfiança cap als polítics, la creixent desigualtat, l'austeritat i l'augment de les noves tecnologies digitals que han dividit i polaritzat la societat. però per a l'autor, el problema d'aquesta interpretació és que el populisme no és un fenomen nacional, sinó que es tracta d'un fenomen internacional i geopolític. El populisme és el resultat directe dels canvis que han tingut lloc en la distribució global del poder. És a dir, és una reacció a la pèrdua de poder d'un Occident anteriorment hegemònic.

Marisa Pérez Colina Musulmanas en Occidente, ¿las nuevas brujas?

A parer de l'autora, la racialització del sexisme s'expressa a Europa a través de la prohibició del vel. El vel musulmà sembla difuminar la vella frontera entre la bona i la mala dona i, rere el vel, la dona deixa simplement de ser persona per transformar-se en l'estereotip més convenient per a l'ocasió: les dones musulmanes que duen vel perden la seva singularitat i es veuen obligades a demostrar si són amenaça terrorista, víctimes redimibles o ambdues coses alhora. Són les noves bruixes. Sospitoses de terrorisme d'entrada per pertànyer a un marc cultural (l'islam) que la cultura occidental ha decidit caricaturitzar com a immutable. Segons aquest estereotip, l'islam seria una cultura completament refractària a la seva transformació i les persones de cultura musulmana no tindrien per la seva part cap capacitat d'acció en la redefinició del seu marc cultural. Pel que fa a la qüestió del vel i l'emancipació de les dones, des d'una visió islamòfoba i eurocèntrica només hi hauria una forma d'entendre la relació de domini patriarcal i únicament una manera de combatre-la: les violències sexistes es limitarien als pobles de cultura no occidental i a les seves comunitats residents a Europa. D'això se'n diu racialització del sexisme. En canvi, amb la visió d'un feminisme radicalment antiracista, l'hermenèutica de les possibilitats de transformació de la realitat és totalment diferent. La seva recepta infalible, però sempre difícil d'aplicar, exigeix no imposar la mirada pròpia i obligatòriament esbiaixada a cap experiència de transformació comuna. Perquè una relació de domini mai s'expressa unívocament (tampoc la de gènere) i cap camí cap a l'autonomia és millor que els altres (tampoc en les apostes d'emancipació feministes).

Rebecca Ratcliffe Political violence against women tracked for first time as attacks soar

L'autora destaca en el seu article que per primera vegada la violència exercida sobre les dones polítiques o activistes serà recollida en una base de dades global que s'actualitzarà

setmanalment. Aquesta avançada es produeix nmig d'un context de creixent violència política cap a les dones, que s'explicaria per la revifalla d'una reacció conservadora davant la major presència de les dones en la política. Tot i que les dones són les víctimes més habituals de violència sexual, aquest tipus de violència no és el més comú que aquestes pateixen. En aquest sentit, aquesta nova base de dades tractarà de donar llum i visibilitat a altres expressions de violència la raó de ser de les quals és a parer de l'autora l'increment de la seva activitat política.

Cécile Daumas Pour un féminisme ordinaire

L'article ressenya el darrer llibre de la filòsofa Fabienne Brugère On ne naît pas femme, on le devient (Stock, 2019) on analitza les normes nombroses i contradictòries qui pesen sobre les dones al llarg de la seva vida i on reivindica l'accés a la normalitat perquè el que li interessa principalment és parlar de les dones normals i corrents. Les que no són ni muses ni icones ni reines ni excepcionals, aquesta immensa majoria de dones a les que es demana ser "normals" i fondre's en la vida quotidiana fins a punt de vegades de convertir-se en invisibles. Tot i que admet que aquesta normalitat s'ha modificat gràcies a l'alliberament de les dones, ara les dones podene scriure, ser científiques, directores d'orquestra o empresàries. I també ser independents. Però les normes segueixen existint, més subtils, revisitades per un neoliberalisme que sembla fer possible l'alliberament d'algunes dones entre la multitud. Però per a la gran majoria, entra la vida domèstica, la feina i la incitació a ocupar-se dels altres la normalitat no ha desaparegut. Massa normes, massa responsabilitats, massa càrregues que encara pesen sobre les dones. Per a l'autora, la dona normal és un ideal de societat postmoderna i és encarnada per l'ultrapefecció d'aquella que té èxit en totes les esferes de la vida. I com això és pretendre assolir l'impossible cal reivindicar un feminisme ordinari.

Eliza Apperly Why Europe's Far Right is Targeting Gender Studies

A mesura que els polítics d'extrema dreta han anat guanyant influència i poder, tant al Parlament Europeu com als parlaments nacionals, han incrementat els seus atacs cap a experts i intel·lectuals que presenten com a membres d'una elit corrosiva i desconnectada de la societat. Diverses són les disciplines acadèmiques que han estat objecte dels atacs populistes però els estudis de gènere s'han convertit en un objectiu particularment vilipendiat. Per a l'extrema dreta, reforçar l'autoritat masculina i promoure una família nuclear que es manté en el sistema binari de gènere són uns elements fonamentals dins del seu projecte nacionalista més ampli. En canvi, els estudis de gènere promouen una comprensió més fluida del jo i de la societat, en particular mitjançant el reconeixement del gènere com una cosa configurada i interpretada per un ordre social donat, en lloc d'un fet biològic immutable. En qüestionar els conceptes tradicionals d'identitat, sexualitat i parentiu, els estudis de gènere desestabilitzen, doncs, la narrativa simplista de l'extrema dreta d'un "nosaltres" nadius contra un "ells" aliens. Al mateix temps, aquests estudis pertorben l'autoritarisme masculí sobre el qual es construeix bona part de la imatge de si

mateixa que té l'extrema dreta. Però, no obstant això, els atacs de l'extrema dreta sobre els estudis de gènere també té a veure amb l'oportunisme electoral, ja que els experts i acadèmics dels estudis de gènere poden ser utilitzats per criticar la Unió Europea, desacreditar l'Occident i dinamitzar el sentiment religiós conservador.

Economia, benestar i igualtat

Jonathan Aldred Socialism for the rich': the evils of bad economics

Els arguments econòmics adoptats per la Gran Bretanya i els EUA als anys vuitanta van provocar un augment molt important de la desigualtat, i es va donar la falsa impressió que aquest resultat no només era inevitable, sinó bo. A la majoria dels països rics, la desigualtat augmenta i ha anat augmentant des de fa temps. Molta gent creu que això és un problema, però també molts pensen que no s'hi pot fer gaire al respecte. Al capdavall, l'argument utilitzat és que la globalització i les noves tecnologies han creat una economia en la qual aquells amb que tenen habilitats o talents altament valorats poden obtenir grans recompenses. però la desigualtat segueix augmentant inexorablement. Segons l'autor, és molt probable que els intents de reduir la desigualtat a través de la tributació redistributiva fracassin perquè l'elit mundial pot amagar fàcilment els seus diners en paradisos fiscals. I en la mesura que augmentin els impostos que afecten els rics, disminuirà la creació de riquesa, de manera que tots acabarem per ser més pobres. Gran part de la desigualtat que veiem avui als països més rics es basa més en les decisions dels governs que en les forces irreversibles del mercat i aquestes decisions sí que es poden canviar. Tanmateix, per fer-ho hem de voler controlar de debò la desigualtat, hem de fer que la reducció de la desigualtat sigui un objectiu central de la política dels governs i de la societat en general.

Piergiorgio M. Sandri África desafía el proteccionismo y estrena su área de libre comercio

A principis de juny ha entrat en vigor el tractat AfCFTA, que instaura l'àrea de lliure comerç en el continent africà, creant així el major espai de lliure comerç del planeta, que agrupa 1.200 milions de persones i inclou 55 països. Des del think tank Bruegel, consideren que en temps de creixent proteccionisme, la iniciativa té un valor especial en un moment on Donald Trump amenaça de dinamitar l'actual ordre comercial global. En una primera fase de l'AfCFTA, s'eliminaran els aranzels al 90% dels productes de cada país, la qual cosa permetrà impulsar el comerç intraafricà, que representa una de les grans assignatures pendents del continent, ja que només el 31% de les vendes té lloc entre països africans (a Europa és el 68%). L'autor també apunta que queda pendent fomentar una altra llibertat, la de circulació de les persones ja que actualment els ciutadans africans necessiten visats per visitar el 75% dels països del continent. També assenyala que es necessitaran fortes inversions en infraestructures ja que aquestes continuen sent molt deficients. Finalment, apunta que eel tractat neix amb una absència rellevant: la de Nigèria, que encara no l'ha signat. I parlem de la major economia del continent. L'AfCFTA és, doncs, un primer pas

important, però el camí encara és llarg.

Andrew Chatzky Will There be Winners in the US-China Trade War?

Amb l'encallament de la darrera ronda de converses, la guerra comercial entre els Estats Units i la Xina sembla que hagi vingut per a quedar-se. Mentre la majoria d'experts coincideixen que ambdós bàndols serien els grans perdedors d'una guerra comercial, alguns altres observen que els canvis que es produirieb en les cadenes de subministrament i els patrons d'inversió podrien fer que altres països puguin ser guanyadors potencials del conflicte ja que les empreses ja estan buscant països de substitució com ara Argentina, Brasil, Mèxic, Corea del Sud, Taiwan, o Vietnam. Amb tot, l'autor considera que una guerra comercial que torpedinegi el creixement global o condueixi els Estats Units cap a una recessió significaria l'enfonsament de tots els vaixells.

Shreya Kalra Our economic system must evolve in the face of environmental devastation

No es podrà controlar el canvi climàtic mentre el benefici sigui l'objectiu final del nostre model econòmic. L'autora va més enllà i afirma que el canvi climàtic, però, ja no és només que la temperatura de la terra vagi augmentant, també es tracta de la destrucció de tota mena de formes de vida i de l'esgotament dels recursos limitats del planeta. El nostre sistema econòmic actual ha creat els mecanismes per produir i consumir sense parar i sense límit. Contràriament al que passa a la naturalesa, que segueix el patró de naixement, creixement, maduració i mort, les nacions que treballen dins del paradigma del capitalisme desitgen un creixement ascendent perpetu, ja que això és el que ha estat considerat com el patró de l'èxit. Durant les últimes cinc dècades, la recerca del creixement ha estat l'objectiu polític més important arreu del món. Ara ens hem de plantejar si escollirem dur a terme la transformació més ràpida, àmplia i deliberada de la humanitat, o la transformació més ràpida, involuntària i destructiva.

Brad Glosserman i Denny Roy There is No Way to Win a Trade War with China

Fa uns mesos Donald Trump va dir que una guerra comercial amb la Xina seria positiva i fàcil de guanyar però pràcticament tots els experts no hi estan d'acord. El Fons Monetari Internacional ha conclòs que els consumidors nord-americans i xinesos serian de manera inequívoca els grans perdedors en una guerra comercial. Contràriament a les afirmacions de Trump, no serà fàcil aconseguir que la Xina desmantelli substancialment les seves polítiques d'inversió i comerç mitjançant la imposició de tarifes aranzelàries; de fet serà molt difícil. Fer cas de les demandes de canvi estructural exigides pels Estats Units comprometrien algunes de les principals palanques mitjançant les quals el partit comunista xinès gestiona el monopoli del poder polític a la Xina. Mantenir el control del partit sobre la

societat és un dels àmbits on els líders xinesos no poden fer cap tipus de concessió. El President Xi vol preservar la seva imatge de protector dels interessos xinesos en un conflicte on la majoria dels xinesos creuen que les demandes dels EUA són injustes i reflecteixen la manca de voluntat dels Estats Units per acceptar l'èxit xinès. L'administració Trump potser té raó d'intentar contrarestar la depredació econòmica sistemàtica de la Xina, però l'enfocament escollit té poques possibilitats d'èxit. Pitjor encara, Beijing podria sortir d'aquesta experiència convençuda que els Estats Units no poden defensar els seus propis interessos a causa de l'atractiu irresistible del mercat xinès. En darrer terme, l'autor afirma que això probablement reforçaria la visió xinesa dels Estats Units com un país dèbil i disfuncional.

Gareth Dale Economic growth: a short history of a controversial idea

Ara que cada vegada es qüestiona més la incessant recerca de creixement del PIB des del punt de vista ambiental i del benestar, l'autor analitza d'on va sorgir la idea del creixement constant com a eix vertrebrador de l'economia, ja que això planteja problemes als governs que saben que la seva "legitimitat de rendiment" requereix una certa aprovació general i la percepció de que la corba de creixement satisfa la demanda de béns i serveis de la ciutadania. També repassa els factors que expliquen l'extensió de l'escepticisme cap a la doctrina del creixement, descontentament que s'alimenta de l'impacte del creixement infinit sobre els recursos finits del planeta i en l'entorn natural, i també de la creixent desconnexió entre creixement i benestar social.

David J. Lynch How the US-China trade war became a conflict over the future of tech

El conflicte amb la Xina va començar com una guerra comercial, però ara s'està convertint cada vegada més en una guerra tecnològica. La decisió del president Trump d'afrontar les polítiques que diu que discriminen les empreses estrangeres i distorsionen els mercats mundials s'ha convertit en una batalla per al control de les tecnologies més avançades de comunicacions i computació. Si bé la Xina té poques empreses que subministrin material tecnològic a les empreses americanes, gaudeix d'una posició dominant en terres rares. Això ara pot ser una arma potent perquè les terres rares són una aportació clau per a molts productes de tecnolgia punta. D'altra banda, la Xina també pot prendre represàlies contra l'acció dels EUA a través de diverses mesures administratives, com per exemple inspeccions addicionals o autoritzacions de duanes més lentes. A poques setmanes de la reunió prevista entre els presidents nord-americà i xinès, la majoria dels analistes diuen que Trump encara confia en un acord comercial i esl experts esperen que es pugui trobar un punt d'equilibri.

Robin Lemoine La croissance économique ne pas forcément le bien-être

A l'hora d'establir la correlació entre desenvolupament econòmic i benestar individual i col·lectiu, l'autor remet al que s'anomena la paradoxa d'Easterlin, una observació estadística que mostra que el creixemenr econòmic no es tradueix necessàriament en un augment de benestar. Aquest és un tema que cemtre els debats dels economistes des de fa molt anys. D'una banda hi ha els quo defense que el creixement econòmic millora la vida quotidiana de les persones –avenços en el camp de la medicina, de les tecnologies que fan la vida més fàcil; de l'altram els qui sostenen que el creixement també comporta desastres socials i mediambientals –augment de les desigualtats, pol·lució, canvi climàtic. També la qüestió de benestar tampoc no és simple: què és el benestar, què és la felicitat? Com calcular-ho? Hi conflueixen nombrosos factrors: serveis públics, institucions polítiques, qualitat del medi ambient... Però l'autor conclou que és sobretot el fruit de consideracions individuals i molt subjectives.

Sostenibilitat i canvi climàtic

Alexandra Saviana Écologie: après la honte de prendre l'avion, celle de faire des enfants?

L'autora al·ludeix a uns debats i a unes opinions polèmiques que s'estant estenent aquests darrers temps sobre la renúncia a tenir fills com a gest de protecció cap al medi ambient. L'article repassant diferents estudis que analitzen l'impacte de la multiplicació de la població humana sobre la salut del planeta i de tots ells s'infereix que el fet de tenir fills és un dels factors que més contribueix a l'emssió de carboni. Ara bé, alimentant l'angoixa d'un apocalipsi demogràfic, aquests activistes més radicals també corren el risc de responsabilitzar eñs països amb una alta taxa de naixements, quan són també els mé spobres i molt sovint els que menys contribueixen a degradar el medi ambient. També cal recordar que en destacar la renúncia a la concepció com la solució més eficaç a l'emergència ecològica, es relativitza de retruc la importància de la forma de vida i dels hàbits de consum. Així, molts científics preconitzen deslligar l'ecologia i la demografia, ja que el canvi climàtic no està relacionat amb el nombre de persones que viuen en aquest planeta, sinó en la manera com hi viuen i com lexploten. Pensar que l'única manera de salvar el planeta és decidir no tenir fills és una visió que denega qualsevol esperança d'acció col·lectiva, una mena de rebuig de la política i d el'acció comuna: "com tot està perdut, donc me les arreglaré tot sol".

John Gray Cambio climático y extinción del pensamiento

L'article planteja una sèrie de crítiques a l'ideari ecologista i proposa unes solucions alternatives basades en el que l'autor anomena una "retirada sostenible". Una de les realitats que al seu parer moviments com ara Extinction Rebellion passen per alt és la

geopolítica. Si considerem l'abandó de l'ús de combustibles fòssils, des del punt de vista mediambiental seria una cosa molt desitjable però des del punt de vista geopolític, la recepta provocaria turbulències a tot el món, ja que alguns dels estats més importants necessiten aquests combustibles per a la seva existència (Aràbia Saudita, Iran, Rússia) i el final sobtat del consum d'hidrocarburs suposaria un descens brutal del nivell de vida, així com una fractura política a gran escala. Com a alternativa a les solucions ad usum, l'autor considera que es necessita alguna cosa més semblant al que James Lovelock propugna a A Rough Ride to the Future (Penguin Books, 2014), una "retirada sostenible". Utilitzant les tecnologies més avançades, entre elles l'energia nuclear i la solar, i abandonant l'agricultura en favor dels mitjans sintètics de producció d'aliments, es podria alimentar la creixent població humana i deixar d'explotar el planeta més enllà de les seves capacitats. La intensificació de la vida urbana podria permetre la recuperació de territoris salvatges que haguessin quedat despoblats. Els recursos es podrien concentrar en construir defenses contra el canvi climàtic, que tindrà lloc fem el que fem. Els somnis de salvar el planeta s'haurien de substituir per idees sobre com adaptar-nos a viure en un planeta que nosaltres mateixos hem desestabilitzat. Si els éssers humans no s'adapten, el planeta els condemnarà a l'extinció. L'autor admet que aquest tipus de programa és el contrari del que proposen els ecologistes i profundament incompatible amb la cultura dominant. Tot i així, reitera que la crisi de l'extinció només es pot mitigar reorientant la nostra ment perquè abordi la realitat, tot lamentant que el pensament realista estigui ell també pràcticament extingit

Julian Brave No, climate action can't be separated from social justice

El compromís amb la justícia social sempre es relaciona amb les polítiques públiques i és absolutament fonamental de cara a la posada en marxa de polítiques climàtiques eficients. Perquè per a l'autor, la crisi climàtica també és un motor de la injustícia, ja que amplia la bretxa entre els que tenen i els que no tenen, com ho demostra per exemple el fet que als Estats Units les comunitats afroamericanes són les més vulnerables als impactes del canvi climàtic, ja que viuen a zones amb més risc d'incendis i inundacions, sovint sense protecció econòmica bàsica com ara assegurances. El Green New Deal que planteja una societat on la gent tingui accés universal a l'energia, als llocs de treball, a la sanitat i a l'habitatge, és una crida a un compromís renovat per a la distribució equitativa d'oportunitats i de justícia, que són principis fonamentals del contracte social que ja fa massa anys que llangueix. En definitiva, les elits que dissocien la política climàtica de la justícia social són gairebé igual de nocives que els negacionistes del canvi climàtic.

Emily Atkin Climate Change Is the Symptom. Consumer Culture Is the Disease

Per salvar el planeta, la humanitat ha de reduir ràpidament les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle. Però, com es pot reduir-les? Sovint els periodistes i els ecologistes busquen respostes en quins sectors de l'economia contribueixen més a l'escalfament global: els transports són la principal font d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle; el sector

elèctric n'és la segona; els béns i serveis industrials la tercera; la construcció, la quarta; i l'agricultura, la cinquena. Tanmateix, en aquesta manera d'encarar la responsabilitat hi manca una cosa crucial: la gent. Si aquestes indústries estan generant moltes emissions de carboni és perquè els clients demanden els seus productes: viatges, electrònica, entreteniment, alimentació, etc. L'autora es planteja què passaria si en lloc de mesurar només les emissions per sector econòmic, miréssim quina és la demanda dels consumidors en aquests sectors. Els consumidors individuals no poden canviar la forma en què l'economia global funciona per si sola, però en última instància, depèn de les persones decidir quin tipus de menjar volen consumir, com gestionar les seves compres per evitar els residus de la llar, quantes peces de roba noves comprar, quan canviar de cotxe o quants viatges en avió es fan.

Saim Saeed The popular revolt against flying

La indústria aeronàutica corre el risc d'incorporar-se a les files dels fabricants de cigarrets i dels productors de plàstics en la llista de les empreses de la vergonya. Això és degut a un factor que la majoria dels passatgers havien ignorat fins fa molt pocs anys: l'impacte cada vegada més gran de les emissions de carboni d'aquesta indústria. Però ara ja s'ha convertit en un problema greu en un món on la preocupació per l'escalfament global s'està disparant. Pertot Europa, les campanyes per reduir les emissions del transport aeri estan guanyant força, especialment a Suècia, on la decisió de l'activista climàtica Greta Thunberg d'abstenir-se de volar ha estat el detonador. A França, els manifestants de les armilles grogues han demanat que s'augmentin els impostos sobre els combustibles de les companyies aèries i no sobre la benzina dels seus cotxes. Això no obstant, l'autor reconeix que, a excepció de Suècia, les protestes fins ara no s'han traduït en aeroports més buits. El nombre de passatgers de Ryanair van créixer al mes de maig un 13% interanual, a l'baril Lufthansa va créixer un 3% i Air France-KLM un 9%, mentre que el trànsit aeri a Europa va créixer un 3% de mitjana l'any passat i un 2% en el que portem d'any.

Charli Carpenter i Ronald Mitchell Nuclear Disarmament's Lessons for Climate Change

Durant la Guerra Freda, la proliferació de les armes nuclears va constituir la principal amenaça per a la supervivèncoa del planeta però al mateix temps aquestes es consideraven vitals per a les grans potències. Gràcies al treball concertat i conjunt d'una coalició d'activistes, les armes nuclears s'han prohibit de manera definitiva en un tractat de 2017 signat per 70 països (tot i que només l'hagin ratificat 23). L'autor considera que si les nacionses van saber unir per prohibir alguna cosa tan important per les grans potències com l'armament nuclear, s'hauria d'almenys intentar fer el mateix per les emissions de carboni. A diferència d'una guerra nuclear, que representava una amenaça futura terrible però molt poc probable, el canvi climàtic induït per les emissions de carboni és una catàstrofe que ja està en marxa. Com en el cas del desarmament nuclear, el problema clau en la governança global del clima no és la comprensió científica del problema sinó la voluntat política de solucionar-lo. Però massa sovint els interessos polítics treballen contra

l'acció a favor del clima i els estats més responsables del problema són els que tenen menys probabilitats de sentir els seus efectes immediats i, per tant, els que estan menys disposats a fer canvis dràstics.

Innovació, ciència i tecnologia

Adela Cortina Ética de la inteligencia artificial desde Europa

Per tal de dissenyar un marc ètic per a una intel·ligència artificial fiable, en productes i serveis, l'autora considera que la confiança ha de ser la pedra angular de les societats com a eina capaç de crear cohesió social. Per aconseguir-ho és necessari unir el progrés tecnocientífic amb el progrés ètic i dins d'aquest marc l'ètica podria convertir-se en un avantatge competitiu. Cortina també es plantaje què significa "ètica de la intel·ligència artificial". És la que han de practicar des dels seus valors els sistemes intel·ligents, és a dir, les màquines, els algoritmes, els robots, o és l'ètica que els éssers humans hauríem d'adoptar per servir-nos dels sistemes intel·ligents? No es tracta, doncs, d'una ètica dels sistemes intel·ligents, sinó de com orientar de forma ètica l'ús humà d'aquests sistemes per a resoldre problemes. L'autora conclou que la UE ha de ser pionera en aquesta tasca, unint al progrés tecnocientífic un lideratge ètic perquè sigui possible passar de les excel·lents declaracions d'intencions a les realitzacions efectives.

The Guardian On facial recognition: a danger to democracy

L'editorial del diari britànic The Guardian sobre els perills del reconeixement facial per a la democràcia subratlla que atès que la tecnologia millora constantment i és cada cop més fiable, la distòpia d'un món controlat per l'ull vigilant i omnipresent dels govers que temen molts activistes defensors dels drets dels ciutadans té cada vegada més possibilitats de convertir-se en realitat. però també apunta que no són només els governs els qui estan interessats en controlar i aplicar la tecnologia de reconeixement facial. Ara molt sovint el programari és gratuït o té un cost econòmic i es distribueix a través d'Internet, des d'intercomunicadors fins a "assistents domèstics". Una vegada que les nostres cares estiguin vinculades a les identitats digitals detallades que la indústria de la publicitat ja estan recopilant, qualsevol centre comercial prou sofisticat podria disposar d'un mapa de les preferències de tots els que hi entrin. L'editorial conclou que pot ser que sigui massa tard per poder aturar la recopilació d'aquestes dades, però la legislació ha de garantir que no estigui emmagatzemada i tractada de manera a perjudicar els innocents i enverinar lentament la nostra vida pública.

Ekkehard Ernst Big Data and its enclosure of the commons

Arran del desenvolupament de les noves tecnologies, sobretot la 5G, el reconeixement facial, la Intel·ligència Artificial i el big data, abunden les visions distòpiques d'un món sense feina on els vehicles autònoms, els robots humanoides i els súper ordinadors

substituiran a curt termini els treballadors humans. Els avenços recents en Intel·ligència Artificial han estat impressionants: les màquines ja atenen trucades telefòniques, entenen les preguntes que se'ls formula i suggereixen solucions, sovint molt més ràpid que un treballador humà del centre de trucades. No obstant això, fins ara no hi ha proves que aquests desenvolupaments hagin ocasionat pèrdues de feina. Entre els països membres de l'OCDE, les taxes d'atur es troben al punt més baix des del 2006. El que ha augmentat, en canvi, és la desigualtat dels ingressos. L'economia digital exigeix nous enfocaments polítics per abordar aquesta qüestió i al parer de l'autor la resposta consisteix a tractar les dades com un procomú i el big data com un problema d'acció col·lectiva. Només si tractem la propietat de les dades com un problema d'acció col·lectiva podrem esperar combatre de manera eficaç l'augment continu de la desigualtat.

Carissa Véliz Inteligencia artificial: ¿progreso o retoceso?

Des del punt de vista de l'autoria, un dels majors riscos de la intel·ligència artificial és que perpetuï els errors i prejudicis del passat, amagant-los sota un vernís d'objectivitat, atès que els sistemes d'intel·ligència artificial s'entrenen a partir de dades que reflecteixen les decisions que hem pres en el passat. Per consegüent, no avançarem si el futur digital perpetua els errors del passat. Si per cada euro que s'inverteix en nous algoritmes s'invertís un altre en regulació, hi hauria més raons per ser optimistes sobre el futur. Per exemple, una de les grans fal·làcies associades a l'optimisme sobre el big data és creure que com més dades tinguem, millor. Recollir més dades no garanteix que siguin precises, ni que estiguin actualitzades i siguin rellevants per complir els nostres objectius, ni molt menys que siguem capaços de posar aquestes dades al servei de la justícia, la democràcia, la igualtat i el benestar. En darrer terme, malgrat la seva complexitat, els algoritmes no són més que eines, i els agents morals som totalment responsables de les eines que creem i fem servir. Si deixem que els algoritmes decideixin a partir de dades del passat, serem responsables de repetir els nostres errors, de frenar el progrés social fins al punt que potser comencem a retrocedir.

Laurens Cerulus i Mark Scott, Europe seeks to lead a new world order on data

Actualment, la UE ja estableix les regles globals per a la privadesa digital, obligant els països des de l'Argentina al Japó a ajustar els seus estàndards nacionals a la dura postura europea en matèria de protecció de dades. Ara, la Unió Europea vol fer el mateix amb les normes comercials sobrw la utilització de les dades. L'objectiu és establir el dret a la privacitat, consagrat com un dret fonamental a la UE, en els intercanvis de dades entre empreses a nivell mundial, des de bancs i asseguradores a hotels i minoristes en línia. Per imposar la seva voluntat a la resta del món la UE compta amb l'Organització Mundial del Comerç (OMC) i una sèrie d'acords comercials bilaterals existents i potencials amb països d'arreu del món.

Juan Manuel García La inteligencia artificial tiene un impacto ambiental mucho mayor del que se creía

Per primer cop uns investigadors de la Universitat d'Amherst (Estats Units) han avaluat l'impacte ecològic que suposa entrenar un sistema d'intel·ligència artificial i la principal conclusió del seu informe és que entrenar els ordinadors en l'aprenentatge del llenguatge humà comporta unes emissions de CO2 cinc vegades superiors a les que genera un cotxe durant tota la seva vida útil. Així, l'informe revela que el procés de desenvolupament de tècniques d'aprenentatge profund en disciplines com el Machine Learning, una de les branques de la IA que entrena els ordinadors en el reconeixement i aprenentatge del llenguatge humà, pot arribar a emetre 284 tones de diòxid de carboni equivalent (CO2e). Aquest nivell d'emissions és equiparable al de 47 ciutadans espanyols durant tot un any, si es prenen com a referència les últimes dades disponibles d'emissions de CO2 per càpita. Ara bé, des de l'equip que treballa amb la supercomputadora Mare Nostrum a Barcelona, es considera que l'estimació feta pels investigadors d'Amherst pot ser correcta, però es precisa que els algoritmes sobre els quals es basa l'estudi per avaluar el consum d'energia dels models d'intel·ligència artificial analitzats són una mica rebuscats, la qual cosa incrementa la necessitat d'energia (i en conseqüència, l'impacte ambiental). Finalment l'informe també destaca que la computació en núvol és més respectuosa amb el medi ambient, ja que els centres de dades del núvol obtenen una quantitat significativa d'energia de fonts renovables.

Kenneth Neil Cukier Ready for Robots? How to Think About the Future of AI

L'article ressenya les aportacions de l'obra col·lectiva Possible Minds: Twenty-Five Ways of Looking at AI (Penguin Books, 2019) sobre el futur de la Intel·ligència Artificial. Destaca que a grans trets, hi ha dos tipus d'AI. La primera és la Intel·ligència Artificial General, coneguda com AIG basada en uns sistemes que poden pensar, planificar i respondre com un humà i també posseir una "superintel·ligència". Un sistema AIG podria arribar a conèixer bona part de la informació que existeix i processar-la a la velocitat del raig. La segona forma d'Intel·ligència Artificial és la IA dèbil (o estreta) és a dir sistemes que fan molt bé tasques específiques, com ara els cotxes autodirigits, la tecnologia de reconeixement de veu i programari que pot fer diagnòstics mèdics mitjançant imatges avançades. Els temors que provoca la AIG és que pugui evolucionar per si sola, fora del control humà mentre que la preocupació generada per la IA estreta és que els seus dissenyadors humans no puguin especificar perfectament els seus objectius i les seves intencions, la qual cosa podria tenir conseqüències catastròfiques. Tot reconeixement que no hi ha consens entre els experts sobre si la AIG és possible, apunta que els mentre alguns temen que un sistema d'AIG pugui arribar a no compartir els valors humans, uns altres rebutgen aquestes pors i argumenten que els perills són mínims, almenys de moment. L'autor també assenyala que malgrat tot l'optimisme i l'atenció que els envolten, els sistemes actuals d'IA encara són rudimentaris: tot just han començat a reconèixer les cares i a desxifrar el llenguatge humà. Ara mateix la idea que un sistema d'AIG fora de control podria perjudicar la humanitat depèn tant de

l’especulació com de la ciènciai com apunta un dels autors del llibre ressenyat, les profecies distòpiques ignoren el paper que les normes, les lleis i les institucions tenen en la regulació de la tecnologia. En darrer terme, la IA és bona i dolenta a la vegada, intel·ligent, però feble, salvadora de la civilització i destructora de móns. La marca del geni, com sempre, és saber organitzar dos pensaments contradictoris al mateix temps.